Memòria 2021

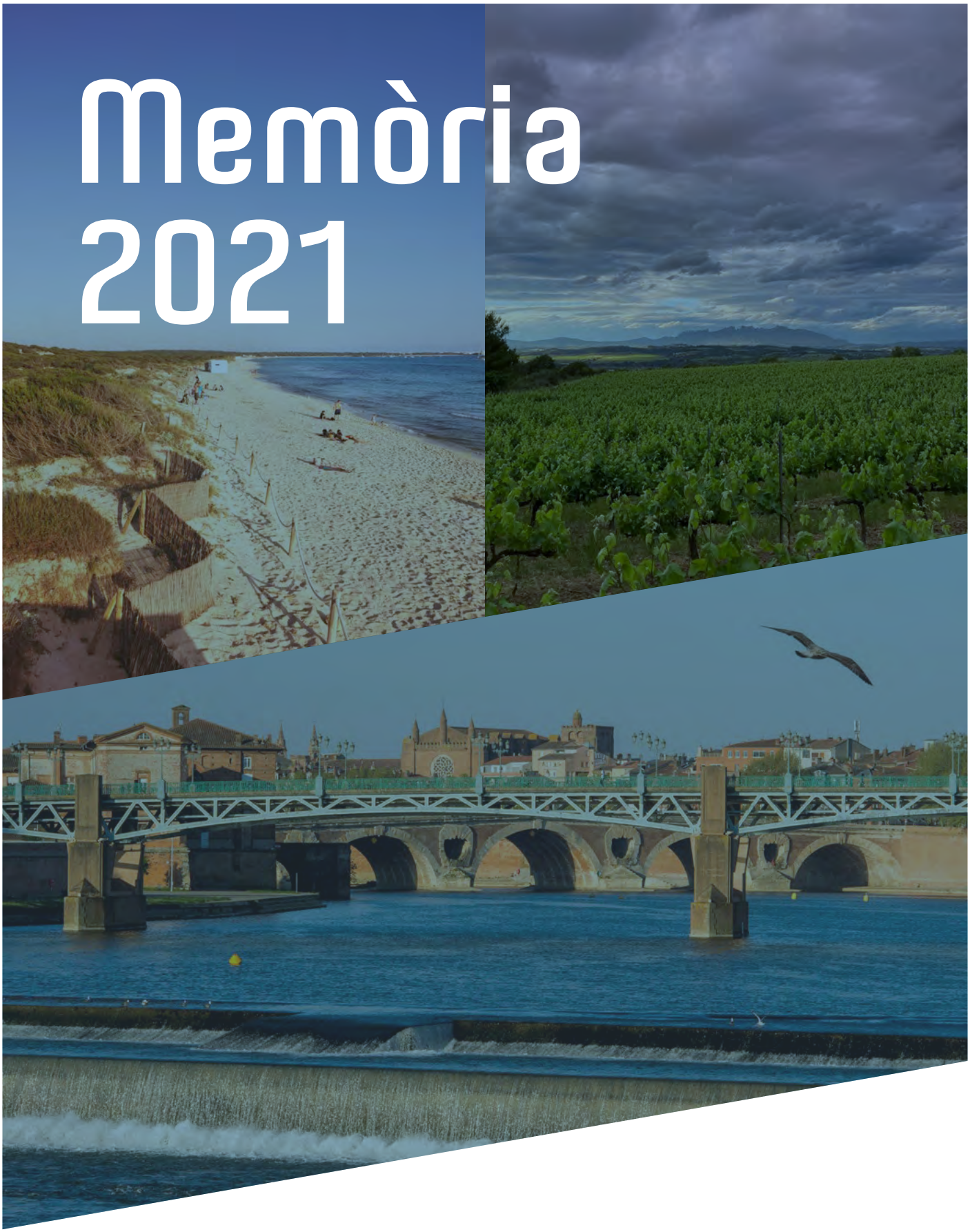

EUROREGIO
Pirineus Mediterrània
Pyrénées Méditerranée
Pirineos Mediterráneo

Generalitat de Catalunya

GOVERN ILLES BALEARS

La Région Occitanie Pyrénées · Méditerranée

Memòria 2021

2021, un any marcat per l'aprovació del nou full de ruta de l'Euroregió Pirineus Mediterrània per construir un futur resilient en l'horitzó 2030

Editat per:
Euroregió Pirineus Mediterrània (EPM)
35, Boulevard Saint Assiscle
CS 32032
66011 Perpignan Cedex France
courrier@euroregio-epm.eu

2022. Tots els drets reservats.

Maquetació i disseny
Alucina
info@wearealucina.com

Imatges de l'EPM, Regió d'Occitània, Generalitat de Catalunya, Govern de les Illes Balears i projectes associats.
Textos elaborats per l'EPM.

Fotos portada
© Govern de les Illes Balears
© Josep Bargalló - Catalunya
© Ferrer Fabien - Saada Romain - Région Occitanie

EUROREGIO
Pirineus Mediterrània
Pyrénées Méditerranée
Pirineos Mediterráneo

Generalitat de Catalunya
GOVERN ILLES BALEARS
La Région Occitanie Pyrénées · Méditerranée

Índex

Editorial 6

1. Aspectes financers 8
1.1. Cicle pressupostari
1.2. Administració i recursos humans

2. Clima, medi ambient, transformació ecològica i energètica 14
2.1. Preservació del patrimoni natural i de la biodiversitat
2.2. Preservació dels recursos, en especial l'aigua
2.3. Cap a la sobirania energètica d'aquí al 2030

3. Economia innovadora i resilient, circular, neutra en carboni 18
3.1. Suport a l'economia circular
3.2. Per una ordenació equilibrada del territori
3.3. Suport i sinergies entre actors socioeconòmics dels sectors estratègics

4. Inclusió dels ciutadans mitjançant la participació i la promoció de la diversitat cultural 22
4.1. Valors euroregionals i participació ciutadana
4.2. Solidaritat, coneixement i intercanvis entre agents del territori
4.3. Paper clau de la joventut a l'Euroregió
4.4. Innovació i diversitat culturals i lingüístiques

5. Els nostres territoris a la Mediterrània 28
5.1. Cooperació a la Mediterrània
5.2. L'EPM com a referència a les xarxes europees i mediterrànies

Editorial

El 2021, un any marcat per l'aprovació del nou full de ruta de l'Euroregió Pirineus Mediterrània per construir un futur resilient el 2030.

Aquest sòlid compromís polític dels nostres tres membres — la Generalitat de Catalunya, el Govern de les Illes Balears i la Regió d'Occitània, que n'assumeix la Presidència fins a finals del 2022, ha estat el resultat d'un acord del conjunt dels membres de les nostres comissions temàtiques així com de les organitzacions regionals amb les quals treballem en base a les nostres principals competències: la innovació, l'ensenyament superior i la recerca, el turisme, el medi ambient, l'energia i el clima i, finalment, la cultura.

Enguany, l'Euroregió continua els seus posicionaments europeus estratègics per fer sentir la seva veu a les instàncies internacionals, en especial amb el Pacte Euromediterrani per l'Atenuació i l'Adaptació al Canvi Climàtic, presentat pels nostres representants a la COP26 de Glasgow o les nostres propostes per a la nova Estratègia Forestal Europea, demanant un paper més destacat de les regions i euroregions en aquests temes.

2021: L'Euroregió continua implicant-se en els projectes europeus que lidera: PSAMIDES en el camp de la innovació als ports regionals de la Mediterrània, i WAT'SAVE-REUSE sobre la sensibilització en l'estalvi d'aigua i la seva reutilització en l'àmbit turístic. Hem finalitzat el projecte europeu KISS ME, que ens ha permès configurar la nostra Estratègia d'Especialització Intel·ligent (S3) Euroregional 2021-2027, gràcies a la qual ens hem posicionat com l'única euroregió que compta amb una estratègia d'innovació compartida pels seus membres i reconeguda en aquest sentit per la Comissió Europea.

Per primer cop, l'Euroregió Pirineus Mediterrània ha estat delegada per la Comunitat de Treball dels Pirineus per llançar i gestionar una convocatòria de microprojectes dotada amb 175.000 euros al seu territori però també a Andorra. Són els primers resultats d'una implicació encara més gran de l'Euroregió conjuntament amb les autoritats de gestió de programes europeus, entre els quals figura el POCTEFA.

D'altra banda, l'Euroregió continua amb la seva feina de donar suport als actors del seu territori, especialment mitjançant la convocatòria Cultura, ara en la seva onzena edició i que fa palès com de cabdal és el nostre paper per crear ponts entre els nostres territoris i desenvolupar un esperit de pertinença a un projecte comú.

Finalment, la voluntat de l'Euroregió, gràcies al Fons d'Ajut COVID excepcional de 700.000 euros creat el 2020 per a un total de 32 projectes desenvolupats al llarg del 2021, ha estat de recuperar-se després d'aquesta crisi per ajudar els actors de la cooperació euroregional a imaginar projectes innovadors, resilients, i que podran servir de pilot davant la Unió Europea.

Xavier Bernard-Sans
Secretari general de l'Euroregió Pirineus Mediterrània

Carole Delga

Presidenta de l'Euroregió

Presidenta de la Regió d'Occitània / Pirineus-Mediterrània

Foto © Philippe Grollier / Regió d'Occitània / Pirineus-Mediterrània

Francina Armengol

Presidenta del Govern de les Illes Balears

Foto © Govern de les Illes Balears

Pere Aragonès

President de la Generalitat de Catalunya

Foto © Generalitat de Catalunya

1.
Aspectes financers

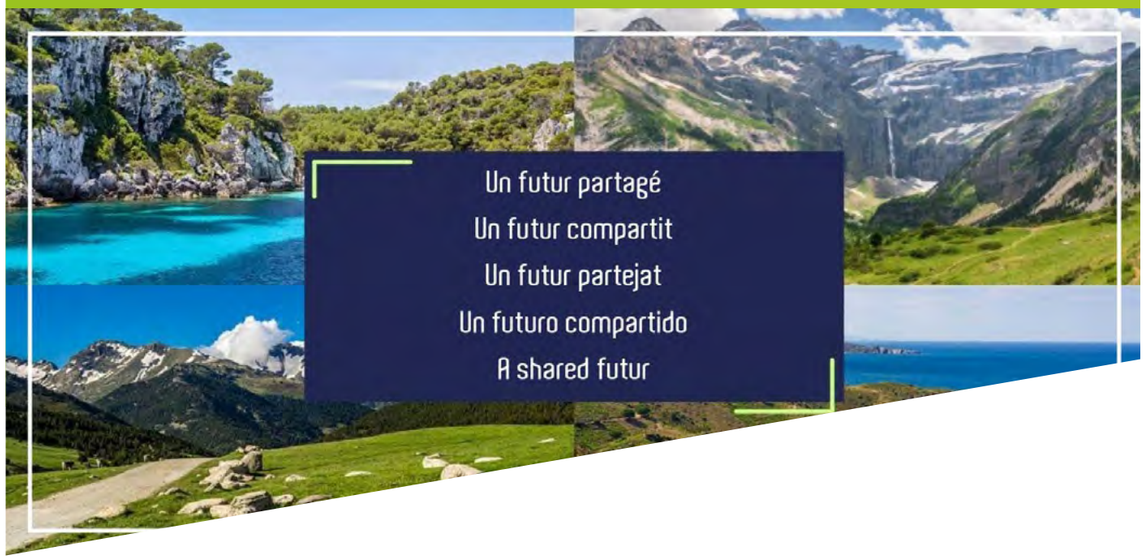

1. Aspectes financers

L'EPM impulsa un nou full de ruta en l'horitzó 2030
El 2021 és l'any de la implementació del Fons d'Ajut COVID-19 elaborat el 2020 i que permet acompanyar 32 projectes euroregionals a través d'una autorització de subvencions de 700k€, un 60% dels quals han estat abonats durant aquest exercici.

L'exercici 2021 és també el de l'ambició: l'ambició de fer de l'Euroregió Pirineus Mediterrània l'actor indispensable de la cooperació al nord-oest de la Mediterrània gràcies al **nou full de ruta en l'horitzó 2030 aprovat per l'Assemblea l'abril del 2021**; l'ambició de fer de l'EPM l'eina d'implementació i de promoció del marc financer plurianual de la Unió europea i que permetrà als actors euroregionals liderar projectes amb reptes compartits que responguin a les expectatives d'Europa.

1.1 2021: un cicle pressupostari especial

L'any 2021 constitueix en termes financers un exercici pressupostari àmpliament afectat per la crisi sanitària. Els projectes sorgits del fons d'ajut COVID-19 transversal dotat amb 700k€ aprovats el 2020, es van endegar el 2021. El pagament de l'acompte del 60% per a cadascun dels projectes s'ha fet durant aquest exercici.

Tot i que igualment afectats per la crisi a nivell dels seus plans d'acció, els tres projectes europeus KISS ME, PSAMIDES i WAT'SAVEREUSE han continuat la seva implementació. Cal assenyalar en relació amb el darrer projecte que el 40% del primer acompte es va abonar a l'EPM el 2020 i aquesta el va ingressar als socis beneficiaris (en base a la seva quota de participació) el 2021. Pel que respecta al projecte KISS ME, va finalitzar a mitjans del 2021.

1.1.1 L'apartat de funcionament

L'apartat de funcionament es fixa en l'exercici en un total de **959.166,74€ en ingressos**, un 29,5% menys en relació amb l'exercici anterior (1.367k€) i **1.593.345,68€** en despeses, un 69% més en relació amb l'exercici anterior (942K€) a causa de l'impacte del primer acompte del fons COVID i de l'ingrés dels fons als socis beneficiaris del projecte Wat'SaveReuse.

Les despeses
Les despeses generals han representat **355,8k€**, un **53%** més en relació amb l'exercici anterior (231,2K€). Aquest capítol s'ha executat només en un **67%**, la qual cosa fa encara palès l'efecte COVID-19 sobretot en els desplaçaments vinculats a les accions.

El 2021, l'entitat va registrar 3 canvis al si de l'equip de projectes que van tenir poc impacte en la massa salarial atès que van ser ràpidament reemplaçades (3%). La massa salarial s'ha fixat en **483K€**, un 8% d'augment en relació amb l'exercici anterior (447,9k€), després de l'augment del 3% de l'any anterior.

Cal assenyalar tanmateix que l'Euroregió ha funcionat amb falta de personal una part de l'any per a les temàtiques d'Innovació, Ensenyament Superior i Recerca. La Direcció va optar per assumir aquests càrrecs internament entre el director general i el responsable administratiu i financer, i amb el suport d'una part de l'equip.

Les altres despeses de gestió corrent (corresponents en la seva gran majoria a les subvencions abonades per l'EPM) es fixen en un total de 722,11K€, molt per sobre de l'exercici anterior (229,9k€). Com s'ha esmentat abans, aquest nivell de consum s'explica pel pagament del 60% d'acompte als 32 projectes seleccionats per les convocatòries de projectes del fons COVID, però també a l'ingrés dels fons europeus als socis beneficiaris del projecte Wat'SaveReuse. Els pagaments de les subvencions adreçades als projectes de la convocatòria Cultura dels anys anteriors així com de la convocatòria de manifestacions d'interès (CMI) sobre l'aigua completen aquest capítol.

Taula 1- **Subvencions 2021**

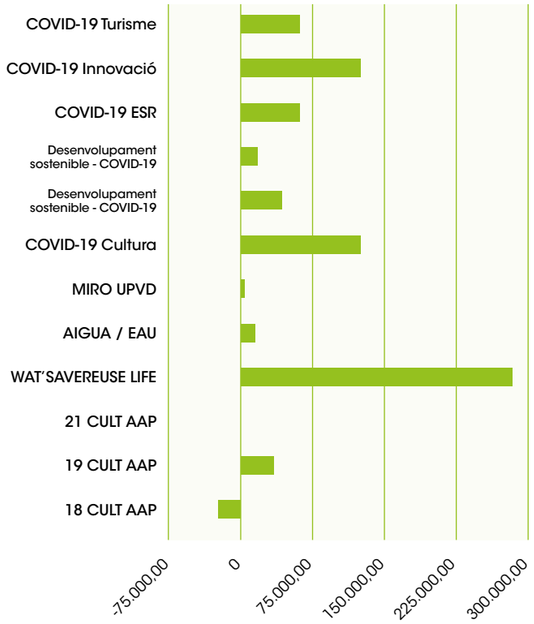

Taula 2 - **Evolució de les despeses 2017-2021**

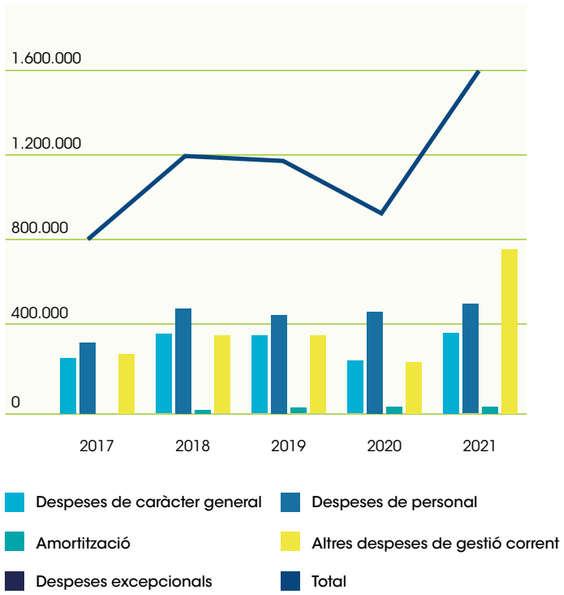

Els ingressos
Aquest capítol s'ha executat per un total de **957.614,02€**, menys que en relació amb l'exercici anterior (1.366K€). Aquest descens és en realitat distorsionat perquè el pressupost previst del 2020 comprenia l'acompte del 40% de subvenció per un total de 349,3k€, percebut a títol del projecte Life WAT'SAVEREUSE, i l'ingrés de la part als socis beneficiaris del projecte per una quantitat total de 271,2k€ es va dur a terme el 2021.

L'exercici té també en compte el saldo de la subvenció europea del projecte KISS ME (Interreg Europa) així com les subvencions europees a títol del projecte PSAMIDES. Després d'ajustos, es tracta de **107.178€ nets percebuts de fons europeus durant l'exercici.** Amb participacions a la baixa per a un dels membres, cal tenir en compte que les subvencions europees han de tenir un pes més gran en els ingressos.

Per ser més precisos, en aquest apartat d'ingressos, cal assenyalar que el 2021 hi va haver una atenuació de despeses en relació amb un agent per un total de 90,04€ en el capítol R013 i una regularització per excés de cobrament del PASRAU (retenció d'impostos) de 1.398€ en el capítol R75 (altres productes de gestió corrent).

Taula 3
Desglossament de les participacions per membres

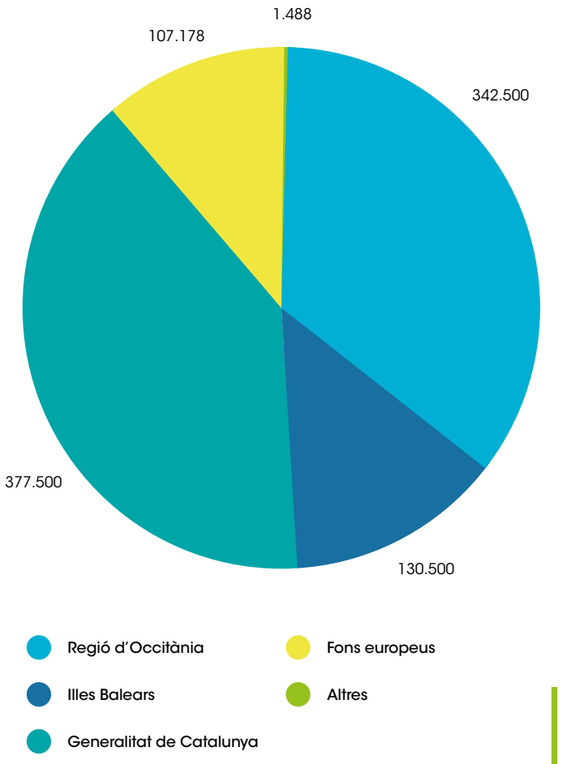

Taula 4 - **Evolució dels ingressos 2017-2021**

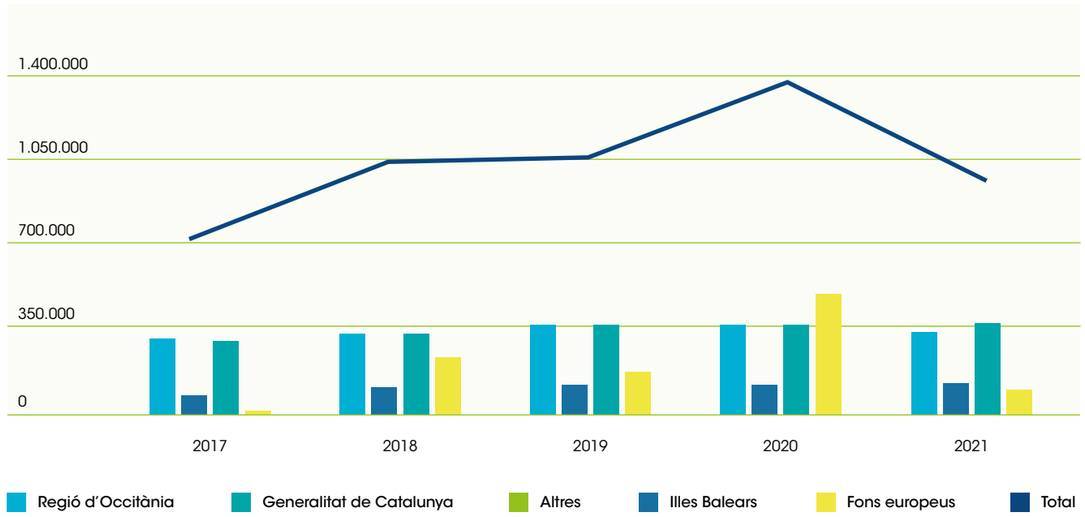

Taula 5 - **Ingressos de participacions i subvencions, per blocs**

Ingressos de participacions i subvencions BP21	Innovació	Turisme	Medi Ambient Energia Canvi Climàtic	Cultura	Educació Superior & Recerca	Administració general	Total
Govern de la Generalitat de Catalunya	30.000,00€	15.000,00€	17.000,00€	50.500,00€	5.000,00€	260.000,00€	377.500,00€
Govern de les Illes Balears	10.000,00€	15.000,00€	10.000,00€	40.500,00€	5.000,00€	50.000,00€	130.500,00€
Regió d'Occitània	10.000,00€	5.000,00€	17.000,00€	45.500,00€	5.000,00€	260.000,00€	342.500,00€
Altres ingressos	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
Fons de la Unió europea	0,00€	0,00€	11.000,00€	0,00€	0,00€	113.800,00€	124.000, 00€
Total	50.000,00€	35.000,00€	55.000,00€	136.500,00€	15.000,00€	683.800,00€	975.300,00€

1.1.2 L'apartat d'inversió
L'apartat d'inversió correspon a la part de balanç de la comptabilitat privada de la qual ha sorgit la instrucció comptable M71. Cal recordar que permet al lector copsar el patrimoni de l'entitat (actiu) i el seu mode de finançament (passiu), mitjançant préstec o els seus fons propis (el seu estalvi de funcionament anotat a l'apartat d'inversió).

L'apartat d'inversió es fixa en el compte administratiu de l'exercici per valor de **20.963,08€** en despeses i **32.423€** en ingressos.

A data de 31 de desembre del 2021, el patrimoni de l'entitat representa un actiu immobilitzat de 115.04k€ i un estoc de deute mitjà a llarg termini de passiu zero.

1.2. Administració general i recursos humans

El 2021 és el quart any de funcionament a la seu de Perpinyà per a un equip reestructurat, prossegueix el treball de cohesió i de construcció d'una cultura comuna en el respecte d'un projecte d'administració liderat per la presidència i un enfocament de gestió vertebrat al voltant dels tres objectius següents:

- La cohesió d'un equip ric en diversitat
- El nou full de ruta assignat
- La implementació del pla d'acció.

La feina en mode projecte que preval en qualsevol actor europeu entra poc a poc en la cultura comuna de treball, la qual cosa afavoreix una construcció i una implementació col·lectiva de les accions que implica el conjunt dels agents en el respecte de les seves funcions. D'altra banda, es va decidir augmentar l'esforç de traducció del conjunt dels documents tant a nivell intern com extern. Aquestes accions tenen per objecte reforçar la formació interna per tal d'inscriure l'equip en una cultura compartida del coneixement i apostar per la intel·ligència col·lectiva.

A nivell de la governança tècnica i dins un enfocament de transparència de la direcció, la implementació d'una extranet permet d'ara endavant a tots els membres visualitzar totes les actes i els documents preparatoris elaborats per l'equip. És també una manera d'encoratjar la feina col·laborativa. D'altra banda, s'ha intensificat el fet de poder compartir documents mitjançant el software Gofast per tal que els membres de l'Euroregió puguin col·laborar de forma més fluïda.

Des d'un punt de vista institucional, l'EPM fa evolucionar l'organització aprovant definitivament l'octubre del 2021 el conveni i els estatuts revisats que regulen l'entitat en la seva qualitat d'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT).

Cal recordar que aquesta revisió permet, entre altres, ratificar la fusió de les regions franceses de Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus que actualment formen la Regió d'Occitània, el canvi de seu de Tolosa de Llenguadoc a Perpinyà, al Centre del Món, fer que el convenis i els estatus compleixin amb el Reglament núm. 1302/2013, i per exemple modificar la durada de la presidència rotatòria ampliant-la de 18 a 24 mesos.

El 31 de desembre del 2021, la fotografia d'equip inclou 10 agents amb paritat de dones i homes.

Taula 6 - **Desglossament H/D**

Taula 7 - **Categoria dels agents**

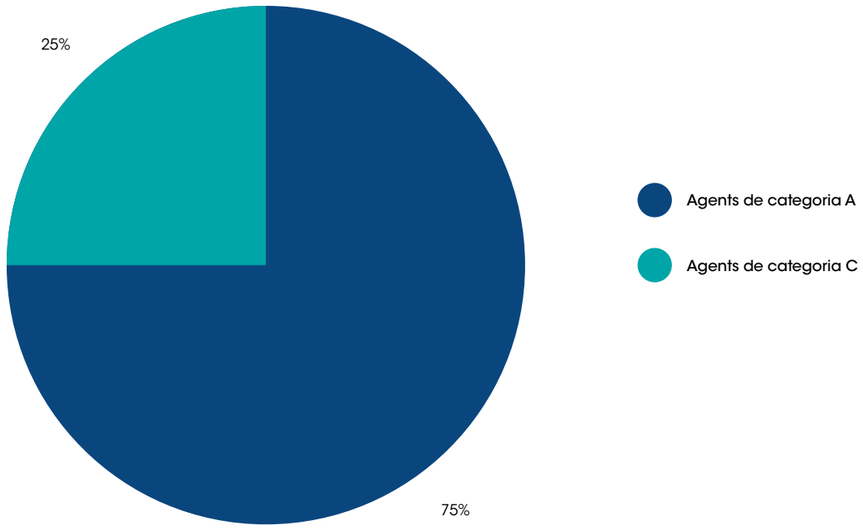

2. Clima, medi ambient, transformació ecològica i energètica

© Darnaud Antoine - Region Occitanie

2. Clima, medi ambient, transformació ecològica i energètica

Objectius estratègics

- Preservació del patrimoni natural i de la biodiversitat
- Preservació dels recursos, en especial l'aigua
- Cap a la sobirania energètica d'aquí al 2030

2.1 Preservació del patrimoni natural i de la biodiversitat

L'Euroregió s'alinea amb els objectius en matèria de biodiversitat fixats tant per l'ONU com pel Pacte Verd o l'estratègia Biodiversitat de la Unió Europea, i dedica els seus esforços per posar en valor el seu patrimoni natural, ric i fràgil.

Posicionament respecte a la nova estratègia europea (abril del 2021)

Per tal de participar en el debat europeu, i especialment vinculat a la implementació del Pacte verd europeu, l'EPM va optar per posar en relleu les polítiques forestals desplegades pels membres als seus territoris respectius, desenvolupant una posició comuna davant una consulta oberta sobre la nova estratègia forestal europea. Vegeu el posicionament complet aquí.

Pacte Euromediterrani per a l'Atenuació i l'Adaptació al Canvi Climàtic

L'Euroregió va presentar el seu posicionament durant la COP26 el 8 de novembre a Glasgow (Escòcia), insistint en les línies que cal desenvolupar de forma urgent per fer front al canvi climàtic, mitjançant un document que porta per títol El moment d'actuar.

A. Langevine (Occ.), Teresa Jordà (Cat.) i Juan Pedro Yllanes (IB) amb Gilles Simeoni (Còrsega)

Es duen a terme accions amb els actors institucionals i de la societat civil per sensibilitzar els habitants i els visitants del territori euroregional, en especial la primera jornada Let's Clean Up Europe (LCUE) duta a terme conjuntament el 18 de setembre del 2021 en un espai natural protegit, en aquest cas en parcs naturals regionals, de cada territori: S'Albufereta de Pollença a Mallorca (Illes Balears), la badia dels Alfacs del Delta de l'Ebre a Catalunya, i l'estany de Gruissan a Occitània. La coordinació de les institucions, parcs i entitats col·laboradores va permetre recollir 1.094 kg de residus plàstics, de pesca, vidres i altres. D'altra banda, l'acció va servir de base per a una comunicació adreçada al gran públic, en especial a les xarxes socials, per sensibilitzar els ciutadans sobre els reptes als quals ha de front el territori euroregional, i en concret el mediterrani, en el context de canvi climàtic i d'alta producció de residus a nivell mundial.

LCUE | Etang de Gruissan | Occitanie

LCUE | S'Albufereta | Mallorca - IB

LCUE | Alfacs | Delta de l'Ebre – Cat.

En aquesta línia, l'EPM estableix també el 2021 les bases de la col·laboració al voltant de la preparació del **projecte PARCSMED** (programa Interreg EUROMED). La proposta aplega diferents parcs naturals de cada territori (Cap de Creus, Aiguamolls de l'Empordà, Delta de l'Ebre, i Montgrí, Medes i Baix Ter pel que respecta a Catalunya; Albufera d'es Grau i Es Trenc – Salobrar de Campos a Mallorca així com Es Vedrà a Eivissa, pel que respecta a les Illes Balears; Aire marine protégée de la Côte agathoise, Étang de Thau, Étang de Vic pel que respecta a Occitània), en associació amb Sardenya (Porto Conte i Asinara / Illa d'Asinara). El projecte té per objecte desenvolupar una gestió sostenible i innovadora de l'augment del nombre de turistes que es deriva de les dinàmiques induïdes per les condicions sanitàries COVID a les zones marítimes protegides de la Mediterrània.

Reunió ParcsMed a St Pere de Rodes

2.2 Preservació dels recursos, en especial l'aigua

La preservació dels béns comuns i més concretament del recurs de l'aigua, especialment amenaçada pel canvi global i les activitats humanes, constitueix una prioritat euroregional.

L'EPM posa l'accent en les accions ja endegades:
La convocatòria "Aigua" de l'any 2019, el projecte beneficiari de la qual "Solucions sostenibles per a la gestió del risc d'inundació en conques fluvials sensibles als efectes del canvi climàtic", liderat pel Centre BETA de la Universitat de Vic/CC, i havent rebut un ajut de 15.000€, va finalitzar el 2021. Arran de la seva notable evolució, es presentarà a la convocatòria Interreg EuroMed 2022.

Projectes desenvolupats al llarg del 2021 en el marc del Fons d'Ajut COVID-19 (OS1, *Innovació al servei d'una Euroregió autosuficient en matèria agroalimentària*, i OS5, *Promoure una sortida de la crisi socioeconòmica generada per la Covid-19 cap a la sostenibilitat i la resiliència*) :

- Metabarcoding (subvenció de 10.000€) relativa a la preservació dels recursos marins,
- Agro&Aigua (subvenció de 25.000€) per a la gestió de l'aigua en agricultura i el sector agroalimentari,
- FEBSMED (subvenció de 15.000€) per afavorir l'economia blava solidària a la Mediterrània.

2.3 Cap a la sobirania energètica d'aquí al 2030

Per contribuir a assolir la sobirania energètica d'aquí al 2030, l'Euroregió afavoreix la cooperació per a la producció d'energies renovables al seu territori i supervisa el desenvolupament del projecte CLIMED en curs, en el marc del Fons d'Ajut COVID (OS5), que rep una subvenció euroregional de 15.000€. Aquesta iniciativa té per objecte desenvolupar la resiliència davant l'emergència climàtica per als sectors energètics i d'agroecologia al territori euroregional, amb grups de treball organitzats al voltant de cinc eixos principals: interès polític, reglamentació i legislació aplicable, interessos socials, teixit comercial, disponibilitat territorial i innovació. Les accions dutes a terme es concentren principalment en la realització d'estudis i de debats per tal d'arribar a recomanacions per a una millor resiliència climàtica al voltant de la Mediterrània.

En un marc encara més ampli, l'Euroregió va treballar al llarg del 2021 en l'**elaboració del projecte EnergyLife** per presentar la seva candidatura com a sòcia líder (principis de gener del 2022) del programa europeu LIFE amb l'objectiu d'abordar la transició envers un model d'energia renovable als pobles rurals aïllats, del continent i de les illes de la Mediterrània.

El projecte es desenvoluparia al llarg de 3 anys, amb un pressupost total de gairebé 1,3 M€, amb els socis següents: Institut Català de l'Energia, Institut Balear de l'Energia, l'Associació Ecoserveis i el Parc naturel régional des Pyrénées ariégeoises pel que respecta al territori euroregional, i la Regionalna Energetska Agencija Sjeverozapadne Hrvatske (Croàcia), la Malta Intelligent Energy Management Agency (Malta), la Fédération européenne des Agences et des Régions pour l'Énergie et l'Environnement (Bèlgica) pel que respecta als socis internacionals.

3.
Economia innovadora i resilient, circular, neutra en carboni

© Josep Bargalló - Vinyes del Penedès

3. Economia innovadora i resilient, circular, neutra en carboni

Objectius estratègics

- Economia circular de primer ordre
- Ordenació equilibrada del territori
- Suport i sinèrgies entre actors socioeconòmics dels sectors estratègics

3.1 Invertir en una economia circular de primer ordre

L'Euroregió vol afavorir el desenvolupament sostenible, entre altres mitjançant la disminució de la producció de residus que allarguin el valor dels recursos produïts, amb projectes d'estudis relatius a la utilització de subproductes de closques d'ostres a **l'agricultura** (Agrocoquilles) o de reutilització i reciclatge del material tèxtil (FS COVID, OS1 i OS4 *(Avançar cap a una autèntica economia circular als tres territoris de l'Euroregió, en particular en l'àmbit del reciclatge i l'aprofitament dels recursos tèxtils)*, i beneficiant-se de subvencions de 61.000€ i 70.000€, respectivament).

© Projecte Agrocoquilles

Pel que respecta al **recurs aigua**, l'any 2021 es desenvolupa el projecte europeu LIFE WAT'SAVEREUSE, que respon a la prioritat de desenvolupar una gestió global del cicle de l'aigua i es concentra en la sensibilització del sector del turisme envers la legislació en matèria d'economies i reutilització de l'aigua (Life19 GIE FR001013 - Governança i informació mediambiental).

Malgrat les condicions sanitàries arran de les restriccions en el marc de la pandèmia de la COVID i les dificultats que se'n deriven pel que fa a la implementació de les accions previstes, el projecte avança. L'Euroregió Pirineus Mediterrània, líder, així com els seus socis dels territoris de Catalunya, les Illes Balears i Occitània, elaboren conjuntament estratègies per arribar als públics objectiu definits, des dels turistes a les institucions, tot passant pels agents turístics i els professionals de l'aigua.

A banda de la creació de la pàgina web específica del projecte, un element important de comunicació ha estat el desenvolupament i la difusió del vídeo de presentació del projecte (disponible en el portal i a les xarxes socials). S'han dut a terme diverses enquestes als turistes dels tres territoris respecte al consum d'aigua al sector hoteler, així com tallers destinats a sensibilitzar les parts implicades. S'estan preparant les campanyes de comunicació per al 2022.

Foto equip WSR

3.2 Per una ordenació equilibrada del territori

El territori de l'Euroregió és ampli i ofereix una varietat molt rica que ha de poder beneficiar-se d'un desenvolupament harmoniós i complementari entre els seus diversos components, litorals i interiors de les terres, zones de muntanya, insulars i continentals, urbans i rurals. L'EPM desitja mantenir el seu equilibri.

Responent a l'OS3, *L'Euroregió: " una destinació segura, sana i resilient"*, del Fons d'Ajut COVID de l'Euroregió, diversos projectes s'ocupen de la gestió del desenvolupament turístic, com per exemple **RESTUR** (subvenció de 40.000€), que se centra en l'anàlisi i les estratègies de resiliència per fer front a la vulnerabilitat turística, o el de **gestió dels fluxos turístics a les petites estructures** (subvenció de 20.000€), co-construint una guia de bones pràctiques per compaginar turisme i desenvolupament sostenible amb els actors del territori.

Pel que respecta a la Mediterrània, el desenvolupament sostenible dels ports resulta primordial, per mantenir fluxos turístics correctes i una bona connexió amb la zona costanera i interior. Aprofitant les sinèrgies creades amb els socis dels diversos **projectes europeus**, l'EPM participa en el projecte PSAMIDES (en el marc del programa Interreg Med, que té lloc de novembre del 2019 a juny del 2022) com a líder, amb un paper de coordinació i de seguiment a tots els nivells per al bon desenvolupament del projecte. L'objectiu és acompanyar el creixement sostenible i el potencial de desenvolupament econòmic dels ports esportius mitjançant la implementació de solucions innovadores, sobretot en els àmbits de gestió dels fluxos turístics, d'una gestió sostenible dels recursos i dels equipaments o d'una oferta de serveis adaptada a les noves necessitats dels professionals del creixement blau i usuaris dels ports.

A llarg termini, PSAMIDES té com a objectiu crear una comunitat de creixement blau dels ports petits i mitjans tot treballant en els reptes compartits de desenvolupament sostenible en un enfocament transnacional.

El 2021 s'han dut a terme proves pilot en els ports associats, i després s'han pogut analitzar els resultats. D'altra banda, les *match-making sessions* organitzades a la tardor van permetre posar en relació les empreses del sector amb els ports.

3.3 Suport i sinèrgies entre actors socioeconòmics dels sectors estratègics

Bioeconomia, salut i turisme són sectors clau. Les circumstàncies de desenvolupament, ja de per si complexes, van fer aparèixer en el marc de la crisi COVID una necessitat de suport addicional per als actors del territori euroregional.

El projecte europeu KISS ME, l'objectiu del qual és millorar la capacitat d'innovació a través de la cooperació transnacional i interregional, que va començar el gener del 2017 i va acabar el juny del 2021, va permetre elaborar la guia sobre els frens a la cooperació transnacional i interregional de les PiMEs de l'Euroregió, tant necessària per desenvolupar les estratègies que permetin reforçar les activitats i interconnexions del teixit econòmic en general arreu de l'Euroregió.

També va permetre posar en comú les estratègies d'innovació dels tres membres de l'Euroregió en un mateix document, creant la nova RIS3 euroregional, o **Estratègia d'Especialització Intel·ligent Euroregional** per al 2021-2027. Aquesta síntesi completa el nou full de ruta de l'EPM per al mateix període, guiant les accions desenvolupades per l'entitat els propers anys per acompanyar les transformacions econòmiques i socials al seu territori.

En el marc del FS COVID, els projectes següents s'han seguit desenvolupant:

Pel que respecta a l'OS1 – Innovació per l'autosuficiència agroalimentària:

- **Marketplace i plateforma B2B** per canviar els sistemes de producció i comercialització i reforçar la cooperació de les empreses (subvenció de 79.000€),
- **Xarxa d'Aliments de Qualitat de l'Euroregió** per a la transferència de coneixement i tecnologies per una xarxa alimentària euroregional innovadora (subvenció de 25.000€);

Pel que respecta a l'OS3 – Euroregió com a destí segur, sa i resilient, entre els projectes desenvolupats, trobem els projectes següents, estretament vinculats a les necessitats vinculades a les condicions de seguretat sanitàries implementades en el marc de la pandèmia de la COVID-19:

- **wifiCOVID**, projecte pilot sobre els indicadors de geolocalització i distanciació social, gestió de la mobilitat urbana (subvenció de 20.000€),
- **SEQR**, projecte que té per objecte la validació de la utilització de la tecnologia EQR (desenvolupada per la FUEIB), que permet transferir les informacions de manera autentificada i segura entre una font i un destí, sense necessitat d'infraestructures de comunicació i de connexió digital entre elles. Té per objecte la implementació d'un protocol sanitari coherent per donar seguretat a les Illes Balears durant els desplaçaments turístics (subvenció de 20.000€).

L'edició 2021 de l'esdeveniment Miro in Cube **(MIC21)** va ser coorganitzada de nou per l'EPM amb la Universitat de Perpinyà Via Dominitia (UPVD, Programa Miro), al final del qual es va atorgar el Premi Euroregional d'Innovació Turística, dotat amb 5.000€, al projecte Kultours. Miro in Cube és un hackató euroregional de 56 hores que té lloc simultàniament a Perpinyà, Barcelona i Palma, durant el qual diversos equips en competició desenvolupen una idea de projecte innovadora a l'àmbit del turisme. La final del concurs va tenir lloc el 28 de juny del 2021 en el marc del Mobile World Congress |4 years from now, a Barcelona.

MIC21 – Kultours

4.
Inclusió dels ciutadans mitjançant la participació i la promoció de la diversitat cultural

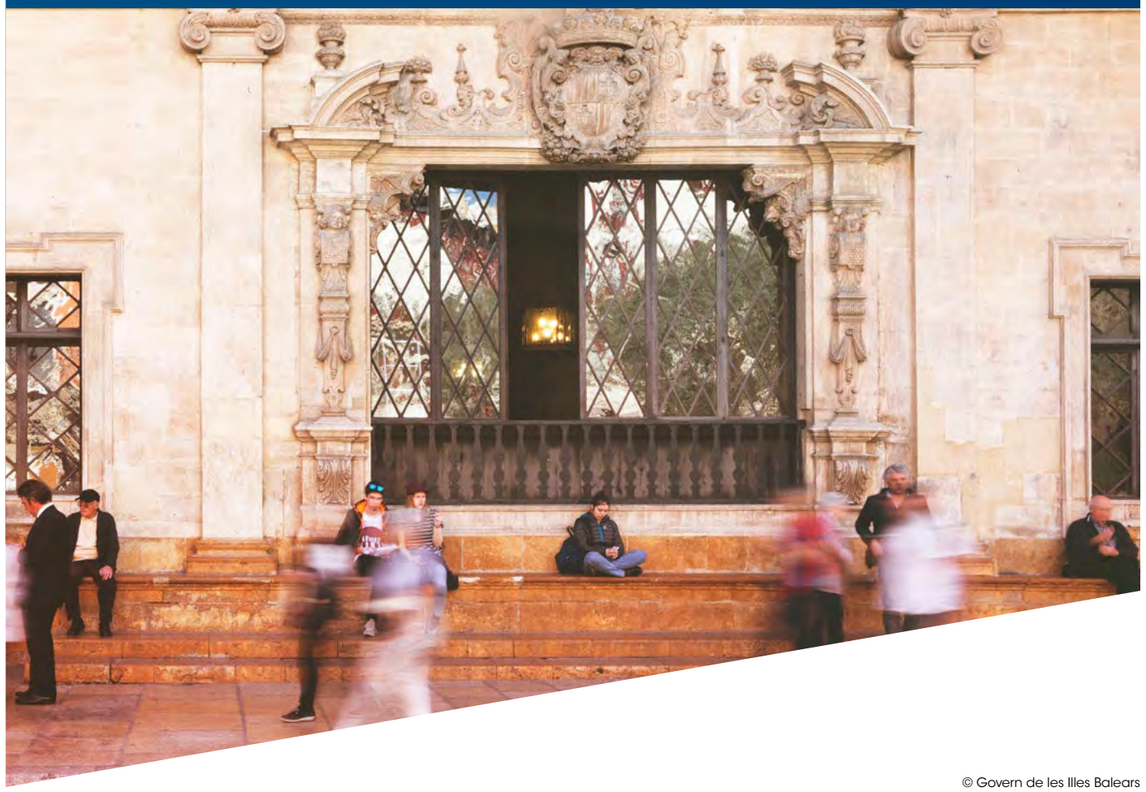

© Govern de les Illes Balears

4. Inclusió dels ciutadans mitjançant la participació i la promoció de la diversitat cultural

Objectius estratègics

- Promoure els valors euroregionals i la participació ciutadana
- Actuar per assolir més solidaritat, donant suport al coneixement i als intercanvis
- Donar als joves un paper clau a l'Euroregió
- Promoure la innovació cultural, la diversitat cultural i lingüística euroregional

Reforçar la participació ciutadana és una prioritat per a l'Euroregió. Es tracta de posar els ciutadans al centre del projecte euroregional per permetre que hi participin plenament i així promoure els valors comuns que animen les regions membres. L'Euroregió també vol ressaltar la seva diversitat cultural i tots aquests sectors culturals i innovadors tot promovent una identitat euroregional mediterrània.

4.1 Valors euroregionals i participació ciutadana

Per tal que els ciutadans s'impliquin més en les activitats de l'Euroregió, de forma general es posa èmfasi en una major comunicació al voltant de les accions dutes a terme i dels esdeveniments en què participa l'AECT, a tots els nivells.

L'ús de les **xarxes socials** es desenvolupa encara més per crear una comunitat amb els socis euroregionals de tots els sectors, tant institucionals com professionals o associatius, per tal d'arribar al nombre més gran d'usuaris possibles, especialment el gran públic.

L'any 2021, la presència de l'EPM va augmentar en totes les xarxes socials utilitzades per l'organisme, i la visibilitat de la seva pàgina web ha anat guanyant cada vegada més força: un total de 9.200 usuaris el 2021 (gairebé 4.300 directes, 3.200 a través dels cercadors, i més de 1.000 a través de les xarxes socials), amb interaccions de 43.000 visites.

L'EPM compta amb data de 31 de desembre del 2021 amb 2.393 abonats a Twitter i 176.300 impressions. Quant a Facebook, compta amb més de 1.500 abonats a la pàgina d'empresa, i pel que respecta a Linkedin, 309 seguidors en la nova pàgina d'empresa creada el 2020, amb una mitjana de 100 usuaris per mes. D'altra banda, el compte Instagram també creat el 2020 té 469 abonats. Això representa un augment de l'audiència potencial d'un 17%, 82%, 107% i 245% a aquestes xarxes, respectivament.

Les xarxes socials s'han convertit en una eina de comunicació clau per a l'EPM, perquè permeten un seguiment permanent de l'actualitat euroregional i el desenvolupament progressiu de la comunitat euroregional i dels socis actuals o potencials, sobretot a nivell institucional. Els continguts es publiquen o es transmeten en les diferents llengües de treball de l'organisme (francès, català, castellà, anglès o occità).

Per acompanyar el dia a dia del públic general de tot el territori, i no necessàriament connectat als mitjans de comunicació en línia, es va signar un acord de col·laboració amb l'associació AMIC que s'aplicarà al llarg de l'exercici 2022. L'objectiu és que es conegui l'organisme i les seves accions a través de **mitjans de proximitat** (premsa escrita i en línia, ràdios hertzianes i webradios), amb l'objectiu d'acostar les activitats de l'Euroregió als seus habitants i donar-los un caràcter tangible per als ciutadans de les tres regions. L'AMIC també va col·laborar en la cobertura mediàtica de la primera jornada Let's Clean Up Europe el setembre del 2021.

4.2 Solidaritat, coneixement i intercanvis entre agents del territori

L'Euroregió, a través de les seves polítiques públiques, ha d'actuar per assolir més solidaritat tot donant suport al coneixement i els intercanvis entre tots els agents del territori. Com ho expressa el seu full de ruta 2021-2030, l'EPM es fixa l'objectiu d'afavorir l'obertura i el coneixement mutu promovent la interculturalitat i la diversitat, no

només a nivells dels ciutadans, sinó també dels organismes institucionals, associatius, actors socioeconòmics i també consells econòmics i socials que la integren.

Els **Consells Econòmics i Socials** (CES) han de jugar un paper d'harmonització i de dinamització, que haurà de traduir-se en accions comunes al llarg dels propers mesos, sobretot a nivell del medi ambient i de l'economia circular i solidària. Els agents de l'EPM treballen conjuntament amb els CES dels seus tres membres per teixir lligams entre ells per tal d'avançar en aquest sentit. Els organismes implicats són el Conseil Economique, Social et Environnemental régional (CESER) Occitanie, el Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC) i el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CESIB). El 2021, es va decidir posar l'accent en l'aspecte mediambiental de la contaminació de plàstics a la Mediterrània per organitzar plegats un col·loqui que se celebrarà la tardor del 2022 a Montpeller, insistint en la importància de l'economia circular i la protecció del medi ambient, en especial el marítim.

4.3 Paper clau de la joventut a l'Euroregió

Es dona prioritat als joves perquè són el futur del nostre territori. L'Euroregió desitja per tant donar-los un lloc preponderant: mobilitat, ocupació i cooperació entre joves emprenedors, inserció, recerca i ensenyament... Tots ells aspectes subratllats pels seus tres membres.

Pel que respecta a la formació i l'ensenyament, l'*OS2, Universitats euroregionals que permetin la inclusió dels estudiants davant els reptes de l'educació a distància,* del Fons d'Ajut COVID-19 implementat el 2020 permet desenvolupar 4 projectes per subvencions per un total de 100.000€, responent al repte de l'ensenyament a distància, agreujat per les condicions derivades de la pandèmia:

- **SinAPsis**, per la creació d'un programa d'ensenyament a distància, adreçat principalment a l'ensenyament superior (enginyeria, intel·ligència artificial, salut, empreses...),
- **Eurocampus digital**: pràctiques, solucions, nous usos digitals de les universitats de l'Euroregió, per afavorir l'atractiu i la internacionalització dels ensenyaments,
- **Transform**, inclusió social i educativa per un compromís de cara a la diversitat, l'adaptació i la mediació, per una major qualitat i innovació,
- **Ensenyo**, millorar els processos d'ensenyament durant i després de la pandèmia a través de solucions tecnològiques d'intel·ligència artificial respecte a les diverses plataformes de formació en línia.

D'altra banda, la voluntat de donar a conèixer les diverses cultures i maneres d'estudiar o de treballar a l'Euroregió és més present que mai, garantint la continuïtat del Xec EUROCAMPUS euroregional dotat amb 600€, que ha permès durant el curs 2020/2021 atorgar un nombre interessant d'ajuts a la mobilitat per a estudis o pràctiques, malgrat les dificultats generades per les restriccions en el marc de la COVID-19. Concretament, són 54 xecs Eurocampus atorgats per a Occitània, per un total de 32 400 €, i 42 per a Catalunya, per un total de 25 200 €.

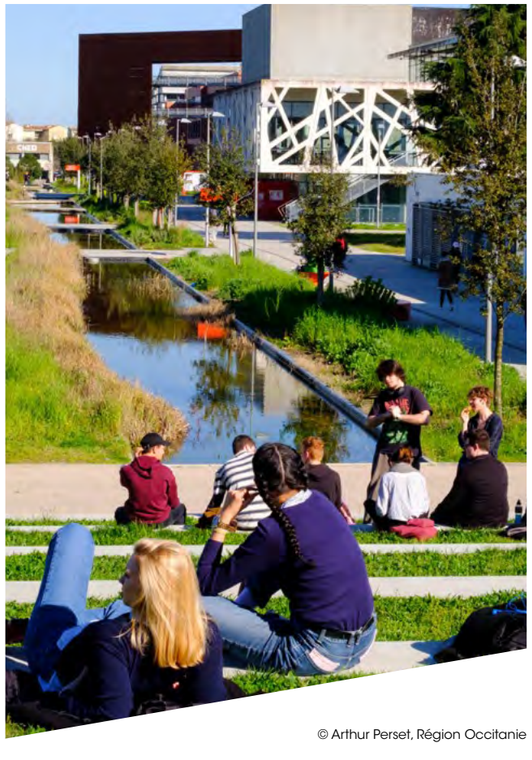

© Arthur Perset, Région Occitanie

Ferma en la voluntat dels seus membres de donar suport a la comunicació adreçada als joves i sobretot pel que fa a les polítiques relatives al Pacte verd europeu, l'EPM va presentar el gener del 2021 una candidatura per al projecte **Youth for Green Euro-Regio Future (Y4-GREEN-ERF)** arran de la manifestació d'interès de la DG REGIO. Malgrat que la candidatura no va ser seleccionada tot i rebre comentaris favorables, es va dur a terme un treball d'aprofundiment amb els socis per presentar de nou el projecte el gener del 2022, ja que les accions del projecte s'ajusten a la voluntat dels diferents organismes que hi participen.
Els socis són els organismes d'acollida dels centres Europe Direct dels territoris membres, és a dir el Centre Balears Europa (Illes Balears), Europe Direct Girona que s'encarrega del projecte per a Catalunya, amb els Europe Direct de Lleida i de Tarragona, i l'ADRET (Europe Direct Pyrénées), que s'encarrega del projecte per a la Regió Occitània, associant els centres Europe Direct de Nimes, Montpeller, Auch i Tolosa de Llenguadoc; l'EPM es manté com a sòcia líder del projecte.

4.4 Innovació i diversitat culturals i lingüístiques

L'any 2021, es van implementar els projectes de l'OS6 "Acompanyar els joves creadors en la producció cultural del futur i la digitalització dels continguts artístics" del Fons d'Ajut COVID-19, amb diversos graus de realització segons les dificultats trobades segons les condicions sanitàries i les restriccions. En total, els 16 projectes d'aquest OS representen la meitat, en nombre, dels projectes als quals es dona suport en el marc d'aquestes subvencions excepcionals, per un total de 200.000€ per a cultura.

Les 63 entitats beneficiàries provenen dels 3 territoris membres (Occitània 22, Illes Balears 14, Catalunya 27).

Així, els projectes en curs el 2021 són els següents:

- **La Rumba del Futur**, liderat per World Harmonies, amb una subvenció de 16.000€,

- **DIES**, liderat per Idensitat, amb una subvenció de 15.000€,
- **Cinema Lliure Connecta**, liderat per Mago Audiovisuel Producció, amb una subvenció de 15.000€,
- **AJA**, liderat per Music Hall, amb una subvenció de 14.000€,
- **ILLA**, liderat per Es Far Cultural, amb una subvenció de 13.000€,
- **RCMPM**, liderat per Flashback 66, amb una subvenció de 13.000€,
- **Elixir poètic**, liderat per Rêves du 22 mars, amb una subvenció de 12.000€,
- **Quin gest necessitem avui?**, liderat pel Collectif Sauf le dimanche, amb una subvenció de 13.000€,
- **Trafic**, liderat per Play Acció cultural, amb una subvenció de 13.000€,
- **Constel·lacions. Mirades Intermediterrànies**, liderat per Fotolimo, amb una subvenció de 12.000€,
- **Compartir ubicació**, liderat per Meritxell Yanes, amb una subvenció de 10.000€,
- **AEffluents**, liderat per IDEA. Associació de Gestió Integral de Serveis Socioculturals, amb una subvenció de 10.000€,
- **D(is)-D(ance)**, liderat per Compagnie Kdanse, amb una subvenció de 11.000€,
- **Circulació de músics joves**, liderat per Música Antiga dels Pirineus, amb una subvenció de 11.000€,
- **Missions fotogràfiques transfrontereres**, liderat per l'Institut Pyrénéen de la Photographie, amb una subvenció de 11.000€,
- **Jornada de l'arquitectura**, liderat per La Cuisine, amb una subvenció de 11.000€.

D'altra banda, l'alleugeriment progressiu de les condicions sanitàries i restriccions vinculades a la crisi de la COVID-19 ha permès finalment el seguiment i/o la finalització d'alguns projectes de les convocatòries euroregionals de projectes culturals dels anys anteriors:

Pel que respecta a l'APC18, finalment es van poder acabar els 3 últims projectes que estaven en curs:

- **Cultura oral dels paisatges culturals agraris de l'Euroregió**, liderat pel Consell Insular de Mallorca – Departament de Cultura, Patrimoni i Esports, amb una subvenció de 15.000€,

- **Circ al Carré**, liderat per La Grainerie, amb una subvenció de 22.500€,
- **Cinema a la Frontera 2019**, liderat per Nord-Sud Films, amb una subvenció de 22.000€.

Per als projectes seleccionats per la convocatòria Cultura 2019 (APC19), quedava un projecte en curs a finals de 2021, i els altres es van poder anar acabant durant l'any, malgrat les dificultats vinculades al context sanitari:

- **Realitat museística i dialeg euroregional, encara està en curs a finals de 2021**, i es beneficia d'una pròrroga per al 2022; liderat per La Grainerie, amb una subvenció de 22.500€,

- **Delta Art**, liderat per Es Far Cultural, amb una subvenció de 23.000€,
- **Transefímers**, liderat pel Consorci Transversal – Xarxa d'Activitats Culturals, amb una subvenció de 24.000€,
- **Art i Territori**, liderat per Casa Planas, amb una subvenció de 24.000€,
- **Cinema Lliure a la Biblioteca**, liderat per Mago Producció, amb una subvenció de 21.000€,
- **Memòria i patrimoni de l'Exil a l'Euroregió**, liderat per la Fundació Pi i Sunyer, amb una subvenció de 13.000€,
- **LandLimo1**, liderat per l'Associació Fotolimo, amb una subvenció de 13.000€.

© Govern de les Illes Balears

5.
Els nostres territoris a la Mediterrània

© Govern de les Illes Balears

5. Els nostres territoris a la Mediterània

Objectius estratègics

- L'Euroregió com a actor obert a la cooperació a la Mediterrània
- Actor de referència a totes les grans xarxes estratègiques europees i mediterrànies

5.1 Cooperació a la Mediterrània

Els territoris de l'Euroregió, per la seva posició estratègica, sempre han mirat cap al Mediterrani. Aquesta conca, vital per a l'EPM des d'un punt de vista econòmic, mediambiental, cultural o social, constitueix una prioritat de la seva acció política.

Des d'aquesta perspectiva, és important que se'ns conegui entre les entitats i els representants dels nostres territoris, com ho demostren els lligams establerts, entre d'altres, amb el Cònsol General de França a Barcelona, rebut a la seu de Perpinyà per posar en comú accions i objectius compartits.

Visita del Cònsol General de França a Barcelona a la seu de l'EPM – desembre 2021

L'EPM continua d'altra banda el seu compromís amb l'Aliança per a la Cooperació a la Mediterrània. Les altres entitats membres de la **MedCoopAlliance** són la Comissió Intermediterrània de la Conferència Perifèrica de les Regions Marítimes (CIM-CPRM), la xarxa Arc Llatí, Med Cities i l'Euroregió Adriàtica-Iònica (AIE). La MedCoopAlliance representa l'oportunitat de treballar sobre problemàtiques comunes a escala europea i mediterrània per tal de demostrar unitat per avançar cap a l'elaboració d'estratègies comunes al voltant del desenvolupament de la cooperació a la conca mediterrània a múltiples nivells de governança, sobretot pel que respecta al medi ambient, el clima i el desenvolupament econòmic.

Aquesta voluntat ha donat lloc a la realització de dues accions estrella el 2021:

- Llançament d'un posicionament conjunt relatiu a l'Agenda Mediterrània de la Unió Europea titulat «Fer front plegats als reptes comuns i integrar les estratègies per a un futur millor i sostenible» (març del 2021, en anglès),
- Esdeveniment *workshop* «Com la governança multinivell fomenta la transició verda», en el marc de la European Week of the Regions and Cities 2021, organitzada per la DG Regio de la Comissió Europea.

Per als propers mesos, l'Euroregió preveu posicionar-se amb els seus socis de la MedCoopAlliance sobre la convocatòria del proper programa europeu EUROMED relatiu a la governança, i desitja també continuar actuant a favor d'una estratègia macroregional al nord-oest mediterrani.

Finalment, l'Euroregió és també sòcia de la **Unió per la Mediterrània**, i participa com a tal en la Jornada de la Mediterrània, celebrant la diversitat de la conca mediterrània tot destacant els seus reptes compartits.

5.2 L'EPM com a referència a les xarxes estratègiques europees i mediterrànies

Per tal d'amplificar la seva acció i que sigui encara més visible, l'Euroregió participa i és una força motor en les grans xarxes de territoris a escala mediterrània i també europea. A banda de la seva participació en 6 programes europeus, amb més de 40 socis d'arreu d'Europa, l'EPM ha participat en 7 projectes europeus, havent aportat gairebé 4 milions d'euros als actors del territori.

Treballa amb agents i xarxes de la forma més propera possible als ciutadans, recolzant-se sobretot en la **xarxa Europe Direct** del seu territori, comptant amb una estructura d'acollida a les Illes Balears, tres a Catalunya i cinc a Occitània, i que transmeten de forma regular les accions i esdeveniments de l'Euroregió
a les seves xarxes socials.

El 2021 va presentar amb aquesta xarxa la seva candidatura per al projecte Y4-GREEN_ERF (vegeu punt 4.3) i el va aprofundir per a una nova candidatura el 2022. D'altra banda, les estructures d'acollida dels centres Europe Direct també es van associar a la primera jornada euroregional Let's Clean Up Europe (cf. punt 2.1).

L'Euroregió participa regularment en activitats de reflexió i difusió de les seves accions, ja sigui a través de debats o taules rodones o el Cafè Europa organitzat per la Fundació Catalunya Europa al voltant de les oportunitats i dificultats relacionades amb la cooperació transfronterera a la Unió Europea,

o en el marc de la CoFoE, en ocasió d'un esdeveniment organitzat per les Conselleries de Relacions Exteriors de les Illes Balears i de la Generalitat Valenciana, titulada «La Mediterrània i la UE: una conca a cohesionar». En ell s'hi van tractar les problemàtiques de cohesió a través d'una governança multinivell, la sostenibilitat per fer front a la vulnerabilitat territorial o la necessitat de diversificació i de consolidació dels espais econòmics.
D'altra banda, l'EPM va aprofitar la seva presència al Mobile World Congress de Barcelona, el 30/06/21 per a l'esdeveniment MIC21 (vegeu punt 3.3) per presentar els seus objectius i accions en un marc internacional d'importància estratègica pel que respecta a l'economia de la innovació.

Sempre a nivell europeu, la finalització del projecte europeu KISS ME del qual era soci (cf. punt 3.3) ha permès a l'EPM desenvolupar al llarg dels quatre anys i mig del projecte les seves xarxes de cooperació, permetent posar en comú problemàtiques interregionals i transfronteres a nivell de la innovació de les PIMEs, així com una comunicació més pedagògica i àmplia sobre aquests temes.

Continuant amb les dinàmiques europees interregionals, l'EPM continua col·laborant amb la Missió Operacional Transfronterera (MOT), amb el Comitè de les Regions (UE) en general (especialment en el marc de la **European Week of the Regions & Cities d'octubre 2021**, (cf. punt 5.1), **però també i sobretot amb la Plateforma d'AECT**. Enguany, l'EPM va intervenir durant la trobada anual que va tenir lloc a Innsbruck, Àustria, el 30 de setembre i l'1 d'octubre del 2021.

Per acabar, al llarg del 2021, l'EPM va treballar en l'elaboració d'una convocatòria de microprojectes juntament amb la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP), l'AECT Pirineos-Pyrénées i l'Euroregió Nouvelle Aquitaine – Euskadi – Navarra. Es tracta d'una primera convocatòria adreçada a tots els territoris pirinencs i que permet redistribuir fons del programa de cooperació transfronterera POCTEFA que van ser traspassats als Estats, en forma de subvencions que cobreixen el 100% de les despeses subvencionables dels microprojectes seleccionats. L'import total disponible és de 575.000€, distribuïts a parts iguals entre les tres zones: Oest, Centre i Est.

L'Euroregió serà organisme de gestió i coordinació per a la zona Est, comprenent d'altra banda Andorra, d'aquesta convocatòria de microprojectes, que es farà pública l'1 de gener del 2022, com a mostra del reconeixement de la seva experiència en l'organització i seguiment de convocatòries a nivell europeu.

Socis institucionals i coordinadors convocatòria de microprojectes dels Pirineus

EUROREGIO
Pirineus Mediterrània
Pyrénées Méditerranée
Pirineos Mediterráneo

Generalitat de Catalunya
GOVERN ILLES BALEARS
La Région Occitanie Pyrénées · Méditerranée

Euroregió Pirineus-Mediterrània AECT
El Centre del Món
35, Boulevard Saint Assiscle
CS 32032 66011 Perpignan Cedex
França
www.euroregio.eu

ig @euroregionpm
tw @euroregion
fb @euroregio
yt @Euroregio
in @Eurorégion Pyrénées Méditerranée – Euroregió Pirineus Mediterrània